

Ústav soudního lékařství

Lékařské fakulty Masarykovy univerzity

Tvrděho 2a, BRNO 602 00

tel.: 05-43426511-12, fax: 05-43426519

E-mail: <hirt@med.muni.cz>

Oponentský posudek

doktorské disertační práce

MUDr. Petr Hejna

Morfologické nálezy u oběšení

Doktorská disertační práce pana MUDr. Petra Hejny, publikovaná na Lékařské fakultě UK v Hradci Králové v r. 2009, má dohromady 100 stran, z čehož tvoří vlastní text 83 stran. Další část je seznam literatury.

Celá práce je ucelená, jednotlivé kapitoly logicky navazují na sebe a výsledný dojem je, že se jedná spíše o výborně napsanou monografii než pouhou disertační práci. Po jejím prostudování je naprosto zřejmé, že disertant má o daném problému natolik podrobné informace, že nebude v budoucnosti překvapením, když se z něj stane celorepublikově uznávaný odborník a konzultant ve složitějších diferenciálních diagnosách sporných případů strangulací obecně, tedy nejenom oběšení. Už z **úvodních kapitol** soustředujících literární údaje je zřejmé, že disertant literárním rešerším věnoval pozoruhodně velkou pozornost a shromáždil tak poznatky snad ze všech důležitějších prací, které byly o problému oběšení kdy v literatuře napsány.

Vlastní práce:

Popis geneze smrti u oběšení je naprosto v souladu s běžně akceptovanými fakty a uspořádání této kapitoly je přehledné a srozumitelné.

Až s učebnicovou podrobností popisuje a rozebírá jednotlivé morfologické známky jak vnitřní, tak zevní, které se musí, mohou a které by se neměly při pitvě oběšeného člověka vyskytovat, neboť jsou světovou veřejností, podle nejnovějších poznatků a v rozporu s dřívějšími názory pokládány za artefakty. Toto také v dalších kapitolách velmi precizně dokládá vlastními pozorováními. Týká se to především nálezu Simonových krevních výronů v oblasti dolní hrudní a bederní páteře, kterým se při nedbale provedené pitvě bohužel nevěnuje náležitá pozornost, což bývá téměř pravidlem vždy, když pitvu vykonává neodborník v soudním lékařství. Při této příležitosti je autorem velmi správně upozorněno na rozpor mezi evropskou a americkou literaturou.

Aby mohla být vyslovena jednoznačná diagnosa příčiny smrti oběšení, musí být splněno několik neodmyslitelných podmínek. Zvláště v poslední době se to ovšem jeví snad téměř nemožné. Jsou to především anamnestické údaje a znalost situace na místě nálezu těla, tedy skutečnosti pitvajícím lékařem mnohdy skryté. Proto přehledné shrnutí nejdůležitějších pitevních vitálních nálezů na str. 46 považuji za velmi užitečné a dle mého názoru by mělo vždy tvořit základní informaci každé učebnice soudního lékařství. Zcela správně je v další kapitole konstatováno (viz str. 47): „... žádný laboratorní ukazatel není dosud diagnosticky použitelný v praxi“.

Vlastní pozorování disertanta vycházela ze souboru, který po velmi přísné selekci čítal 178 zemřelých oběšením. Zaměřil se na hodnocení jednak zlomenin laryngo-tracheálního komplexu, poranění krčních cév, poškození klavikulární junkce mm. sternocleidomastoidei a zhodnotil význam Simonovy známky. Také verifikoval možnosti zpětné rekonstrukce polohy škrtidla.

Hodnocení:

A. Ke zvolenému tématu:

Problematika precizní diagnostiky smrti oběšením je i přes svou zdánlivou jednoduchost stále ve středu zájmu nejenom soudních lékařů a orgánů činných v tr. řízení, ale jak ukazují události z nedávno minulých let, i široké veřejnosti. Proto její podrobné zpracování považuji za velmi prospěšné a vysoce aktuální.

B. Ke zvoleným metodám zpracování:

Metoda včetně statistického hodnocení výsledků je naprosto standardní a nelze zde nic vytknout.

C. K výsledkům a novým poznatkům disertační práce:

Podrobné zpracování a hlavně sumarizace problémů spojených s diagnostikou oběšení je velmi prospěšné a všechny, jak odbornou literaturou prověřené, tak, a to hlavně vlastní poznatky disertanta, bych doporučoval k publikaci v odborné tisku, neboť by bylo hrubou chybou, výsledky této pečlivé a zjevně velmi náročné práce nezúročit a nezpřístupnit široké, odborné veřejnosti.

D. Zda disertace splnila stanovený cíl:

Cíle, jak bylo již výše řečeno bylo naprosto jednoznačně **dosaženo**.

E. K formální úpravě disertační práce a její jazykové úrovni.

Formální i jazyková úprava práce je naprosto **skvělá** a navíc doplněná vysoce kvalitní fotodokumentací.

Připomínky:

Je zvykem, že pravidelnou součástí doktorské disertační práce je kapitola „Experimentální část“, která by (myslím samozřejmě zkoumání následků postmortální suspenze) jistě vnesla mnoho světla do existujících nejasností. Z důvodů etických je to ovšem utopistická představa. Nicméně bych alespoň úvahu na toto téma v práci očekával. Je zde totiž pouze jediná literární zmínka.

Dále v práci postrádám závěrem přehlednější shrnutí např. ve formě tabulky, která by zjednodušila případným čtenářům orientaci.

K předloženým tezím:

Teze, dle mého názoru obsahují všechny potřebné údaje nutné k tomu, aby si čtenář udělal ucelený obrázek o zaměření a významu disertační práce.

Z výše uvedených důvodů práci pana MUDr. Petra Hejny, samozřejmě s podmínkou úspěšně zvládnuté diskuse, **doporučuji k obhajobě**.

Brno: 13.5.2009

Prof. MUDr. Miroslav Hirt, CSc.

Ústav soudního lékařství
Lékařské fakulty Masarykovy univerzity Brno